

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta 1.8.2023 alkaen

Sivistyslautakunta 29.3.2023 § 27

Sisällys

1. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat	3
2. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on	3
3. Arvopohja ja tehtävä	3
4.Toiminnan järjestäminen	5
5. Haku perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan.....	6
6. Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytännön järjestelyistä	6
7. Välipalan järjestäminen.....	7
8. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma.....	7
9. Vakuutukset.....	7
10. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö	8
11.Toiminnan ulkopuolinen arviointi	8
12.Toiminnan sisäinen arviointi	8
13. Yhteistyö kotien kanssa.....	9
14. Yhteistyö koulun ja opettajien kanssa	9
15. Yhteistyö eri hallintokuntien välillä	10
16. Moniammatillinen opiskeluhoitotyö	10
17. Lasta koskevien salassa pidettävien henkilötietojen luovuttamiseen liittyvä menettely	10

1. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Suomussalmen kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa Ruukinkankaan ja Karhulanvaaran kouluilla.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen 1. ja 2. vuosiluokan sekä muiden vuosiluokkien erityisen tuen piirissä opiskeleville oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa.

Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti. Näissä perusteissa käytetään aamu- ja iltapäivätoiminnassa olevasta perusopetuksen oppilaasta nimitystä lapsi. Toiminnassa lapsi ei ole kuitenkaan oppilaan roolissa, mutta on kuitenkin koulun vakuutuksen piirissä.

2. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on

- tukea kodin ja koulun kasvatustyötä
- tukea lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua
- edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa
- ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta
- tarjota lapsille monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun ja virkistävään toimintaan
- mahdollistaa lepo ja levähtäminen rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen henkilöstön valvonnassa.

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityiseen tukeen siirretyille oppilaille.

3. Arvopohja ja tehtävä

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen. Toiminnan tulee perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle.

Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- Lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- Lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- Varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Perusopetuslaki (628/1998) 6 1.2 Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset: Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan järjestämiseen liittyvien ratkaisujen, toimintatapojen ja toimintaympäristön tulee tukea asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa huolehditaan toimintaympäristön turvallisuudesta ja siitä, että lapset eivät joudu kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteiksi. Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa noudatetaan koulun järjestyssääntöjä ja yhteisiä menettelytapoja soveltuvin osin.

Aamu- ja iltapäivätoiminta innostaa ja tukee lapsia myös omien vahvuuksien löytämiseen ja oman osaamisen kehittämiseen. Toiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia luovaan itsensä toteuttamiseen.

Hyvin ja laadukkaasti järjestetty aamu- ja iltapäivätoiminta ohjaa lasten tarpeet ja edellytykset huomioon ottaen lapsia kasvamaan vähitellen aktiiviseen, terveelliseen ja kestäväan elämäntapaan sekä elämään kansainvälistyneessä ja teknologisoituneessa maailmassa. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon sekä yksilölliset että yhteisölliset näkökohdat.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on ryhmätoimintaa, ja ryhmää ohjaavat säännöt ja arvot muovaavat osaltaan lasten sosiaalista kasvua. Tavoitteena on tarjota lapsille heidän tarpeitansa vastaavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuuden levähtämiseen ja itsekseen olemiseen. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat ja lasten omat kokemukset tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa toiminnassa huomioon.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee rakentaa jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle. Toimintaa ohjaavat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen toteutuu parhaiten luonnollisia kasvuympäristöjä ja pedagogista osaamista hyödyntämällä ja yhdistämällä.

Tavoitteena on avoin, rohkaiseva ja kiireetön ilmapiiri. Lasten itsenäisyys lisääntyy kasvun myötä vähitellen, mutta lapset tarvitsevat vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla riittävä määrä kelpoisuuden omaavia, osaavia ja ammattitaitoisia ohjaajia. Mitoituksena on yksi ohjaaja noin kolmeatoista lasta kohden. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään eri toimijoiden välistä moniammatillista yhteistyötä ja yhteistyötä perheiden kanssa.

Yhteistyön tarkoituksena on lisätä tuntemusta lapsista ja auttaa heidän tarpeidensa tunnistamista sekä parantaa toiminnan laatua. On suositeltavaa, että aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy kunnalliseen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Toimintaa järjestettäessä otetaan huomioon eri kieliryhmien tarpeet sekä eri-ikäisten lasten tarpeet. Myös eri kulttuuriryhmiin kuuluvien lasten tarpeet samoin kuin paikalliset erityispiirteet otetaan huomioon mahdollisimman hyvin.

4.Toiminnan järjestäminen

Kunta vastaa toiminnan kokonaisuudesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta säädetään Perusopetuslain luvussa 8 a. Kunta saa valtionosuutta perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Suomussalmella lukuvuoden oppilastyöpäivinä eli koulupäivinä klo 7.00–16.30 välisenä aikana. Sivistyslautakunta on viimeksi käsitellyt asiaa kokouksessaan 30.3.2022 (Sivistyslautakunta § 23/ 30.3.2022). Maksut määräytyvät opetushallituksen suosituksen mukaisesti ja sivistyslautakunta päättää niistä erikseen toimintavuosittain.

Mahdolliset maksuvapautushakemukset käsitellään tapauskohtaisesti erikseen huoltajan tekemän hakemuksen perusteella. Vapaamuotoinen hakemus toimitetaan Suomussalmen kunnan

sivistysjohtajalle. Hakemukseen tulee liittää selvitys perheen/huoltajan taloudellisesta asemasta tai muusta hakemusperusteesta. Mahdollinen päätös tulee voimaan aikaisintaan hakemuksen jättämisaikajankohdalla seuraavan kuukauden alusta. Maksuvapautusta ei voida myöntää takautuvasti.

5. Haku perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan

Aamu- ja iltapäivätoimintaan hakeminen tapahtuu Wilman kautta. Sähköinen hakulomake löytyy Wilmasta "Hakemukset- ja päätökset"-välilehdeltä. Yksiköiden esihenkilöt tekevät sähköisesti päätökset, jotka toimitetaan tiedoksi Wilman kautta ja tarvittaessa erikseen pyydettyinä paperisena versiona. Huoltaja voi hakemusta tehdessään valita sähköisen tai perinteisen päätöksen tiedoksiannon. Oikaisuvaatimusohjeet löytyvät päätöksestä molemmissa menettelytavoissa.

Seuraavan lukuvuoden ap/ip-paikat ovat haettavissa jo ennakkoon keväällä toukokuusta lähtien.

Osallistumisajat ilmoitetaan ennakkoon osallistumisviikkoa edeltävään keskiviikkoon klo 15 mennessä kerho-ohjaajille.

6. Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytännön järjestelyistä

Suomussalmen kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa Karhulanvaaran ja Ruukinkankaan kouluilla 1. ja 2. luokan oppilaille sekä tarvittaessa ylempien vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille.

Aamutoimintaa järjestetään aikaisintaan klo 7.00 alkaen. Iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä klo 16.30 saakka. Iltapäivätoiminnan minimiryhmäkoko on viisi lasta. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Suomussalmella 760 tuntia lukuvuodessa.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa johtaa Karhulanvaaran koululla koulunjohtaja ja Ruukinkankaan koululla apulaisrehtori. Sivistyslautakunta valtuuttaa sivistysjohtajan hankkimaan tarvittaessa täydentäviä iltapäivätoimintapalveluja vaikeavammaisille lapsille ostopalveluna.

Kunnan hallintosäännön § 24 mukaan sivistyslautakunta päättää toimialansa taksoista sekä palveluista ja tuotteista perittävistä maksuista valtuuston talousarviossa tai erikseen hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen perusteista säädetään perusopetuslaissa (§ 48 f).

Maksu voidaan periä jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu toimintaan. Mikäli lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä.

Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

7. Välipalan järjestäminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan kuuluu aamupala n. klo 8 ja välipala n. klo.13.15. Ruokat on suunniteltu monipuolisiksi ja vaihteleviksi siten, että ne noudattavat kansallisia ravitsemussuosituksia ja ottavat huomioon ruokailuun liittyvät erityispiirteet. Ruokat nautitaan kiireettömässä ympäristössä ja siihen liitetään kasvatuksellista ohjausta.

8. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Koulujen turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat koskevat myös aamu- ja iltapäivätoimintaa. Ohjaajat perehtyvät koulukohtaiseen suunnitelmaan sekä ohjaavat ryhmän toimintaa sen mukaan yhteistyössä koulun henkilöstön kanssa. Poikkeusolojen osalta, ap/ip-toiminta noudattaa kunnan kriisiohjeistusta.

9. Vakuutukset

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvat lapset ovat vakuutettuja toiminnan ja siihen liittyvien retkien ja matkojen aikana kunnan vapaaehtoisen ryhmätapaturmavakuutuksen kautta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa sattuneen tapaturman hoito on lapselle maksutonta.

10. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö

- Askartelua, rakentelua ja muita kädentaitoja
- Satuhetkiä, tarinatuokioita ja levähtämistä
- Pelien pelaamista
- Liikunnallisia hetkiä sisällä ja ulkona
- Ulkoilua joka päivä
- Kotitehtävien tekemisen mahdollisuus (*)

*) Kotitehtävien tekemisen mahdollisuus on aamu- ja iltapäivätoiminnassa aikataulujen ja resurssien puitteissa. Ohjaajat opastavat ja neuvovat tarvittaessa kotitehtävien teossa.

11. Toiminnan ulkopuolinen arviointi

Perusopetuslain § 48 c velvoittaa kuntaa arvioimaan antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, osallistumaan toimintansa ulkopuoliseen arviointiin sekä julkistamaan arvioinnin keskeiset tulokset.

Opetushallitus seuraa kunnassa järjestettyä aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutumista esim. kyselyjen avulla ja selvittää näin aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuutta, laatua, monipuolisuutta sekä palvelujen rahoitusta ja hintaa.

Suomussalmen kunta osallistuu Opetushallituksen järjestämään aamu- ja iltapäivätoiminnan ulkopuoliseen arviointiin, kun kyseisiä tutkimuksia järjestetään ja tiedottaa arvioinnin keskeisistä tuloksista.

12. Toiminnan sisäinen arviointi

Suomussalmen kunta arvioi antamaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa vuosittain. Palautetta toiminnasta arviointia varten kerätään erilaisilla kyselyillä rehtoreilta, toiminnan ohjaajilta, vanhemmilta sekä toimipaikkakohtaisista arviointikeskusteluista.

Palautteen ja arvioinnin tarkoituksena on saada luotettavaa, ajantasaista, tavoitteisiin nähden kattavaa tietoa paikallista toimintaa koskevan päätöksenteon ja kehittämisen tueksi. Palautteen ja arvioinnin tarkoituksena on myös tukea lasten toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista,

tarjota lasten vanhemmille tietoa sekä tukea henkilöstön työtä ja työn kehittämistä. Laadukas toiminta edellyttää toiminnan jatkuvaa seurantaa ja arviointia.

13. Yhteistyö kotien kanssa

Aamu ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Kotien kasvatustyötä tuettaessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta. Ohjaajilla on ammatillinen vastuu kasvatuksesta ja ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

Tavoitteena on että, ohjaajien ja vanhempien välinen yhteistyö on osa aamu- ja iltapäivätoiminnan arkea. Yhteisesti sovittavat käytänteet ja sopimukset helpottavat lasten ja aikuisten välistä toimintaa. Toimintaan liittyvistä asioista tiedotetaan huoltajille kirjallisilla tiedotteilla, wilman kautta, tekstiviestillä, jne. Sekä henkilökohtaisesti ohjaajien ja huoltajien tapaamisten yhteydessä. Kotitehtävien tekemisestä iltapäivätoiminnan aikana sovitaan yhdessä koulun ja huoltajien kanssa. Kotitehtävien tekeminen on kuitenkin vapaaehtoista.

Lasten turvallisuuden takaamiseksi kaikki iltapäivätoimintaa koskevat asiat tulee aina sopia ohjaajien ja huoltajien kesken, eli tiedon tulee kulkea aikuiselta aikuiselle mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

14. Yhteistyö koulun ja opettajien kanssa

Aamu- iltapäivätoiminta ja koulu tekevät kiinteää yhteistyötä tukiessaan lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Luottamuksellinen yhteistyö ja sujuva tiedonkulku edesauttavat laadukkaan aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutumisen lapsen edun mukaisesti.

Toiminnan ollessa koulun yhteydessä huomioidaan toiminnan järjestelyissä koulun opetussuunnitelma, säännöt ja toimintakulttuuri. Koulun opettajat ja iltapäivätoiminnan ohjaajat informoivat toisiaan koulutyön ja iltapäivätoiminnan aikatauluista ja niissä tapahtuvista muutoksista esim. retkistä ym. Iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas voi osallistua myös koulun kerhotoimintaan.

15. Yhteistyö eri hallintokuntien välillä

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tehdään yhteistyötä myös eri hallintokuntien kesken, kuten liikuntatoimen, nuorisotyön, Kianta-Opiston ja Kainuun musiikkiopiston kanssa.

16. Moniammatillinen opiskeluhoitotyö

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään laajaan moniammatilliseen yhteistyöhön koulun ja opiskeluhoillon palveluita tuottavan henkilöstön kanssa.

Tiedonsiirto opiskeluhooltoon tehdään vain ennakkoon annetulla huoltajan kirjallisella luvalla.

17. Lasta koskevien salassa pidettävien henkilötietojen luovuttamiseen liittyvä menettely

Perusopetuksesta ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaaville henkilöille toiminnan asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa ilmaista sivullisille lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä tietoja tai asiakirjoja ilman huoltajan kirjallista yksilöityä tiedonsiirtolupaa.

Kuvauslupien osalta menetellään huoltajien perusopetukselle antamien suostumusten mukaisesti.

Lisätietoja löytyy Opetushallituksen nettisivuilta:

[Etusivu ->Koulutus ja tutkinnot -> Perusopetus -> Aamu- ja iltapäivätoiminta](#)

